

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

ORGANIZATORZY

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ (WSMiP UJ)
Centrum Badań Holokaustu UJ (CBH UJ)
Instytut Europeistyki UJ (IE UJ)
Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście
Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (MCEAH)
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
(UP)

PRZY WSPÓŁPRACY

Klubu Chrześcijan i Żydów „Przymierze” w Krakowie
Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu

MIEJSCE OBRAD

Kraków, Zamek w Przegorzałach (Bazta)
ul. Jodłowa 13

Język seminarium: polski

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

Centrum Badań Holokaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego wraz z Instytutem Europeistyki UJ, Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście w Państwowym Muzeum Auschwitz – Birkenau, Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytutem Studiów Strategicznych w Krakowie oraz Centrum Żydowskim w Oświęcimiu organizuje w dniach 19-20.11.2009 r., w 65. rocznicę śmierci polskiego dyplomaty, II seminarium naukowe poświęcone pamięci Henryka Sławika oraz innych zapomnianych polskich Sprawiedliwych. Seminarium „Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat” odbędzie się w Krakowie, w Baszcie Zamku w Przegorzałach. Planowane seminarium jest wydarzeniem cyklicznym. W dniach 9-10 listopada 2008 r. zostało zorganizowane w Krakowie I seminarium pt. „Antisemitism and Racism in Europe – Fascist Ideology and Practice International Seminar to Commemorate the Seventieth Anniversary of the Kristallnacht Pogroms and to Mark the International Day Against Fascism and Antisemitism.”

Głównym celem seminarium jest upamiętnienie bohaterskiej postawy Henryka Sławika, Józefa Antalla oraz innych Sprawiedliwych, ukazanie procesu batalii Ambasadora RP na Węgrzech Grzegorza Łubczyka o należne miejsce wielkiego polskiego patrioty ze Śląska w świadomości zbiorowej w Polsce i za granicą, niedocenianego i zapomnianego przez wiele lat, podobnie jak wielu innych Ratujących.

Henryk Sławik urodził się w 1884 roku w Jastrzębiu-Zdroju. Był osobą niebywale zasłużoną na Śląsku. Uczestniczył w trzech powstaniach śląskich, był redaktorem „Gazety Robotniczej”, długoletnim posłem Sejmu Śląskiego, a także delegatem Ligi Narodów. W czasie II wojny światowej na Węgrzech ocalił przed zagładą prawie 30 tys. polskich uchodźców, wśród których było ok. 5 tys. Żydów. Za swoją postawę zapłacił najwyższą cenę. W sierpniu 1944 r. został zamordowany przez nazistów w obozie koncentracyjnym Mauthausen. Pośmiertnie został uhonorowany tytułem Sprawiedliwego wśród Narodów Świata przez izraelski Instytut Yad Vashem.

Seminarium ma na celu także rozwinięcie debaty politycznej i społecznej dotyczącej odpowiedzialności obywatelskiej i kształtu pamięci o przeszłości. Przywołane zostaną dzieje ugrupowań opozycyjnych wobec reżimu III Rzeszy. Uwaga poświęcona zostanie także zapisowi doświadczenia polskich Sprawiedliwych. O wygłoszenie wykładu wprowadzającego został poproszony Prof. dr hab. Feliks Tych, wieloletni Dyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie.

W seminarium poświęconym pamięci Henryka Sławika i innych Sprawiedliwych wezmą udział wybitni naukowcy i edukatorzy (m. in. z Centrum Badań nad Zagładą Instytutu Filozofii i Sztuki PAN w Warszawie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Muzeum Historii Żydów Polskich, Biura Edukacji Publicznej IPN, Instytutu Studiów Strategicznych w Krakowie) przedstawiciele organizacji pozarządowych (z Fundacji Or Chaim, Stowarzyszenia Henryk Sławik – Pamięć i Dzieło), autor książki o Henryku Sławiku - Grzegorz Łubczyk, reżyserzy filmów poświęconych pamięci Henryka

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

Sławika - Marek Maldis i Dariusz Walusiak, dyplomaci oraz nauczyciele.

Z myślą o nauczycielach przedstawiony zostanie program „Polscy Sprawiedliwi – Przywracanie Pamięci” Muzeum Historii Żydów Polskich, projekt wystawy edukacyjnej Polscy Bohaterowie Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu oraz prezentacje dotyczące postaci Henryka Sławika i problematyki pomocy i ratowania Żydów w edukacji szkolnej.

Dyskusje toczyć się będą w następujących panelach: „Pamięć o Sprawiedliwych”, „Dobrzy ludzie w czasach zła”, „Polacy ratujący Żydów na tle postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu”, Henryk Sławik – polski Wallenberg”, „Sprawiedliwi i ich świat”.

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

OTWARCIE SEMINARIUM

czwartek, 11.00-11.30

OTWARCIE SEMINARIUM:

Jego Magnificencja prof. dr hab. Karol Musioł, Rektor UJ

GOŚCIE HONOROWI:

Piotr Uszok, Prezydent Katowic

Krystyna Siejna, Vice – Prezydent Katowic

Jerzy Forajter, Przewodniczący Rady Miasta Katowice

Marian Janecki, Prezydent Jastrzębia Zdroju

Franciszek Piksa, Zastępca Prezydenta Jastrzębia Zdroju

POWITANIE:

Prof. dr hab. Zdzisław Mach

Prof. dr hab. Michał Śliwa

Prof. dr hab. Bogdan Szlachta

Prof. dr hab. Wiesław Kozub - Ciembroniewicz

Dr Piotr M. A. Cywiński

Krystyna Oleksy

Dr Jolanta Ambrosewicz – Jacobs

WYKŁAD WPROWADZAJĄCY:

Prof. dr hab. Feliks Tych

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

ORGANIZATORZY

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ (WSMiP UJ)
Centrum Badań Holokaustu UJ (CBH UJ)
Instytut Europeistyki UJ (IE UJ)
Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum
Auschwitz - Birkenau w Oświęcimiu (MCEAH)
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UP)
przy współpracy
Klubu Chrześcijan i Żydów „Przymierze” w Krakowie
Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu

MIEJSCE OBRAD

Kraków, Zamek w Przegorzałach (Basztą), ul. Jodłowa 13

PROGRAM SEMINARIUM

DZIEŃ PIERWSZY – CZWARTEK 19 LISTOPADA 2009 R.

Przed południem	
9.00-11.00	Przyjazd uczestników, kawa i poczęstunek
11.00-11.30	<u>Prowadzenie seminarium</u> – Prof. dr hab. Zdzisław Mach, Dyrektor IE UJ <u>Otwarcie seminarium</u> – Jego Magnificencja Prof. dr hab. Karol Musioł, Rektor UJ <u>Powitanie:</u> Prof. dr hab. Michał Śliwa, Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego Prof. dr hab. Bogdan Szlachta, Dziekan Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ Prof. dr hab. Wiesław Kozub - Ciembroniewicz, Przewodniczący Rady Naukowej CBH UJ Dr Piotr M. A. Cywiński, Dyrektor Państwowego Muzeum Auschwitz - Birkenau Krystyna Oleksy, Dyrektor MCEAH Dr Jolanta Ambrosewicz - Jacobs, Dyrektor CBH UJ
11.30-12.15	WYKŁAD WPROWADZAJĄCY: Prof. dr hab. Feliks Tych
12.15-12.45	Konferencja prasowa

Centrum Badań Holokaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Jodłowa 13, 30-252 Kraków, tel.: +48 (12) 664 74 08, fax: +48 (12) 429 70 52
www.holocaust.uj.edu.pl kontakt: dagmara.mrozowska@uj.edu.pl

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

	Sesja 1: PAMIĘĆ O SPRAWIEDLIWYCH <u>Moderator:</u> dr Jolanta Ambrosewicz - Jacobs <u>Paneliści:</u> Ewa Wierzyńska, Vice - Dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich Jarosław Banyś, Prezes Fundacji Or Chaim Aleksander Fiszer, Prezes Stowarzyszenia Henryk Sławik – Pamięć i Dzieło Michał Luty, Sekretarz Stowarzyszenia Henryk Sławik – Pamięć i Dzieło Paulina Gas, Instytut Studiów Strategicznych Dr Artur Szyndler, Centrum Żydowskie w Oświęcimiu
12.45-14.15	
14.15-14.30	Dyskusja
	Po południu
14.30-15.15	Lunch w restauracji „Dom Gościnny”
	Sesja 2: POLACY RATUJĄCY ŻYDÓW NA TLE POSTAWY CAŁEGO SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO WOBEC HOLOKAUSTU <u>Moderator:</u> Prof. dr hab. Zdzisław Mach <u>Paneliści:</u> Prof. dr hab. Zdzisław Noga, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie Prof. dr hab. med. Aleksander Skotnicki, Kierownik Katedry i Kliniki Hematologii Collegium Medicum UJ, autor wielu książek o stosunkach polsko-żydowskich Włodzimierz Kac, Przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach Dr Jerzy Dębski, Muzeum Auschwitz - Birkenau Maja Brand, Instytut Europeistyki UJ
15.15-16.30	
16.30-16.45	Dyskusja
16.45-17.00	Kawa i poczęstunek

„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009

	Sesja 3: HENRYK SŁAWIK - POLSKI WALLENBERG <u>Moderator:</u> Prof. dr hab. Witold Stankowski <u>Paneliści:</u> Grzegorz Łubczyk, autor książek <i>Polski Wallenberg. Rzecz o Henryku Sławiku; Henryk Sławik Wielki zapomniany Bohater Trzech Narodów</i>, były ambasador RP na Węgrzech Mateusz Szpytma, autor książki pt. <i>Sprawiedliwi i Ich świat</i> Dr Tomasz Sadowski, Uniwersytet Wrocławski Dr hab. Leszek Hońdo, Katedra Judaistyki UJ Dagmara Mrozowska, Instytut Europeistyki UJ Łukasz Opozda, Instytut Europeistyki UJ
17.00-18.30	
18.30-18.45	Dyskusja
19.00	Kolacja w restauracji „Dom Gościnny”

DZIEŃ DRUGI – Piątek, 20 listopada 2009 r.

Przed południem	
	Sesja 4: DOBRZY LUDZIE – W CZASACH ZŁA <u>Moderator:</u> Ambasador dr Maciej Kozłowski <u>Paneliści:</u> Prof. dr hab. Marek Maciejewski, Uniwersytet Wrocławski Prof. dr hab. Maciej Marszał, Uniwersytet Wrocławski Dr Ewa Kozerska, Prodziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego Dr Ewa Bojenko-Izdebska, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ Dr Piotr Trojański, Uniwersytet Pedagogiczny Wiesława Młynarczyk, Instytut Pamięci Narodowej
9.30-11.00	
11.00-11.15	Dyskusja
11.15-11.30	Kawa i poczęstunek

„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009

	Po południu
11.30 -12.45	Sesja 5: SPRAWIEDLIWI I ICH ŚWIAT <u>Moderator:</u> Prof. dr hab. Kazimierz Karolczak <u>Paneliści:</u> Elżbieta Isakiewicz, autorka książki o H. Sławiku pt. <i>Czerwony ołówek</i> Dr Jacek Leociak, Centrum Badań nad Zagładą Żydów, Polska Akademia Nauk Dr Piotr Setkiewicz, Muzeum Auschwitz – Birkenau Ks. Prałat dr Stanisław Puchała, Proboszcz Katedry Chrystusa Króla w Katowicach Dr Tomasz Scheffler, Uniwersytet Wrocławski
12.45-13.00	Dyskusja
13.00-13.45	Lunch w restauracji „Dom Gościnny”
13.45-17.00 (w tym projekcja filmów)	Sesja 6: TYLE WIEMY O SOBIE ILE NAS SPRAWDZONO <u>Moderator:</u> Alicja Białecka <u>Paneliści:</u> Marek Maldis, Grzegorz Łubczyk, reżyserzy filmu <i>Henryk Sławik. Polski Wallenberg</i> oraz <i>Mój tata, Henryk Sławik</i> Dariusz Walusiak, reżyser filmu <i>Sprawiedliwi wśród Narodów Świata</i> Arkadiusz Gołębiowski, Maciej Pawlicki, reżyserzy filmu <i>Historia Kowalskich</i> "HENRYK SŁAWIK. POLSKI WALLENBERG" MARKA MALDISA, GRZEGORZA ŁUBCZYKA, REPORTAŻ FILMOWY TVP, CZAS TRWANIA: 49 MINUT "MÓJ TATA, HENRYK SŁAWIK" MARKA MALDISA, GRZEGORZA ŁUBCZYKA I JANA ZUBY, REPORTAŻ FILMOWY TVP, CZAS TRWANIA: 12 MINUT „SPRAWIEDLIWI WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA” DARIUSZA WALUSIAKA, PRZYGOTOWANY PRZEZ KANCELARIĘ PREZYDENTA RP, CZAS TRWANIA: 20 MINUT „HISTORIA KOWALSKICH” ARKADIUSZA GOŁĘBIEWSKIEGO, MACIEJA PAWLICKIEGO, CZAS TRWANIA: 60 MINUT
17.00-17.15	Dyskusja
17.15-17.45	Zamknięcie seminarium i pożegnanie uczestników

**„KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT”
SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI HENRYKA SŁAWIKA
W 65. ROCZNICĘ ŚMIERCI POLSKIEGO DYPLOMATY
19-20 LISTOPADA 2009**

CENTRUM BADAŃ HOLOKAUSTU UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

Jest to pierwsza jednostka uniwersytecka powołana w 2008 r., której celami są badanie, edukacja oraz upamiętnianie Holokaustu poprzez organizację konferencji, seminariów, szkół letnich, zjazdów, odczytów, pokazów filmów, wykładów, spotkań, wystaw, publikacji własnych wydawnictw, tworzenie elektronicznych baz danych oraz wdrażanie innowacyjnych metod nauczania i opracowywanie materiałów edukacyjnych.

Działalność ta prowadzona jest w sferze edukacji formalnej i nieformalnej (społeczeństwa obywatelskiego). Pośród wielu zadań jakie wyznaczili sobie twórcy CBH UJ są przede wszystkim badania naukowe i dydaktyka. Ale oprócz wyzwań akademickich Centrum stara się rozwijać takie działania, w których rezultaty badań naukowych byłyby dostępne nie tylko wyłącznie poprzez specjalistyczne publikacje, aczkolwiek takie publikacje są realizowane i planowane w przyszłości, ale także poprzez odczyty, wykłady, panele dyskusyjne organizowane dla szerokiej publiczności, w przyjaznych miejscach w centrum Krakowa, m. in. w Muzeum Galicja, Synagodze Wysokiej (we współpracy z Wydawnictwem Austeria), Cafe Cheder oraz w innych instytucjach. Centrum chce być obecne w przestrzeni miasta i przyczyniać się do wzrostu obecności pamięci o Zagładzie Żydów nie tylko wśród specjalistów.

W CBH UJ rozwijana jest współpraca z międzynarodowymi i krajowymi instytucjami o podobnym charakterze i podobnych celach, m. in. z Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau (PMAB) w ramach istniejącej umowy o współpracy pomiędzy UJ a PMAB, Akademią Pedagogiczną w Krakowie, Domem Konferencji w Wannsee, Centropą, USHMM, Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Polsce (FODŻ), Żydowskim Instytutem Historycznym, JCC Kraków (Jewish Community Centre - Centrum Społeczności Żydowskiej w Krakowie oraz wieloma innymi instytucjami, muzeami, miejscami pamięci, wydawnictwami i czasopismami naukowymi.